

מסורת הש"ס

א) נכתשה שנמשיות ל"ג מן המאכלות הפנימיות ועי' רע"צ שס' ומוס' וזכיס סדר. ובמור"ט יומא פ"ד מ"ג:ו) ויומא מ"ד:א) עירובין קד'; ד) [פסחים פג, ט] ו"ל מוחזיס כ"א נמשה שנמשיות ע' מ"ט, ו) [שבת כג: נמחות סו, ו] ויומא נג; ט) [שמות כו, ט] ו"ל לרבעה קרין, ו) [ז'ל שעה, ט] ועי' מ"ט ועי' מהרש"א פסחים פג: סד"ה מוס' היה מעמדן, ט) [לעיל סופ"ג], ט) [סע' ויש"ע], ט) [לעיל ל' סופ"ג], ט) [בסוף המסכת לזיר ח], ט) [לעיל לג: מ"ג], ט) [וימא מד: ח], ט) [ג"א הקדמת], ט) [וימא לג, ד] ויקהל ו, ט) [וימא לג, ט] [שס, ח] ג"א ק"א, ט) נחלא ד"ל' ואע"ג דכסיו העירות איט מתחדר לפשון ק"מ העורות עמון מפוירן כסן מ"מ התחברות פשפון עם ממסס ס', א) [ז'ל לול הגול א, ד] ו' [ז'ל דפסחין דף קע. ועס יומא הוסף ר"ע].

הגהות רב"ח

א) בפרש ד"ה ומטועלת וכו' אמר ז' הס"ד ואח"כ מ"ה פסקבר ט' ככר נמאל: (ג) ד"ה וזה שאמר וכו' שהם הכהנים מהיכל ומזבח פסיע:

פ' הראב"ר

לכריכת נימא על בשור וגם כשהוא מחמם דכל דבר שיש בו חימום ומכוון לחימום בו אסור בכל ענין בין בדרך לבישה ובין בדרך הצעה. וה"ט אמרנין בשלדיו פ"ק דמסכת י"ט דהני צריי דפשיט דיווי אין בהם משום כלאים כלומר אפי' שמתכוין לחימום משמים אחרו בחיקו אפי"כ אינו אסור לפי שהמעות שהן צוררין בו הם מקשים אותם ביותר עד שאין בו חימום. וגם לבישה והעלא לא שייכ' ביה שהרי חתיכת בנדי בעלמא הוא ונתנו בחיקו והרי אין בו לא כבוד ולא חימום ולפיכך מותר וזה לא מירי. וכלאוי הוואיל דאדאא לידן ינמא בהו מילתא לפי ששפעת' בשם רבי יבאי ו"ל הלוי שאסור לכסות העורות בבגדי צמר ולחברם יחר ע"י תפירה ואע"ג דכסוי העורות אינו מתחבר לפשתן שהעורה עצמה מכוסה א' בהן התחברין עם המכסה של העורה שהיו צמר ע"י חיבור העורה עם המכסה אסור ואע"פ שהוא מחבר עורות עם המכסה בתפירה חוטיין משי או קנבוס אינו מועיל מאחר שהעור עצמה תפורה בחוטי פשתן. ואי"ת פשיטא דדאי שכן הוא דמיש שהעורה מפסקת בין חוטי פשתן לבגדי צמר ע"י חיבור שעורה אחת שהעור עצמה שהחוטין עצמן הוו מחברים לצמר דכיון שהכל מחוברין יחד אמאי לא קרינן ביה לא תלבש ששענו צמר וישתתן יחידו דהא בכלאים בתפירה נמי כתיב לא תתורש בשור ובחמור יחידו אפי"כ תנן במסכת כלאים בפרק כלאי הכרם דאין קורשין לא חסות לא בצדי קורשין ולא באחורי הקרן ותני עלה בתוסי' דר"מ מתיר ופרש בפרש"י דה"פ להדיא מתניין אין קורשין את הסוס לצדיד קרין ולא לאחורי קרין כדי ללמדו דרך [מנהג קרין] [למשוך בקרין] שיהיה רגיל לילך בקרין ובחור פירושם משמע דמדות מתוך צריך משיכת חור הוא קרשר אותו וכלאוי הכי כפי הכאי אחיני שמשוך בלא זה את הקרן ולהתרגל למשוך בעלמא קא עביד אינו אסור מדאורייתא אלא מדרבנן דילמא אתי למעבר במקום שצריך שניהם ולעיל מיני' דהדיא בבא נמי תנן ההם הלישית שהיא קשורה ברצועה אסורה ומפ"ר באותם הפרושים כמו כן דאם שתי ההמנות המנוגות את הקרן הם השוורים או סוסים

ובמהו שלישית קשורה לרצועה כדי ללמדו משיכת הקרן אם היא ממין אחר אסורה משום כלאים אפי"ג דלא עביד מידי וי"ל כמו כן אסורה מדרבנן היא והואי בבא לדענן שלישית קשורה לרצועה לא פליג ר"מ אבל הכי בצדיד הקרן ואחורי הקרן פליג ר"מ אפי"ג דהכי הכי להרטיב בעלמא קא עביד וי"ל דלא דמי דהתם לענן שלישית קשורה לרצועה לא פליג ר"מ ממש כיון שכולם קורשין יחד ומשום הכי התם מודה ר"מ דאסור מדרבנן דאיכא למיגזר אטו מנהגי כיון דלא מנכיר מילתא כולי האי אבל הכא שהוא מצדיד הקרן או לאחורי הקרן כיון דמפסיק הקרן בין הבהמה אין דרך הנהגה בכך (כ"כ) לא מיכביר מילתא כולי האי ולכא למיגזר [ומשום] מנהגי גמור אבל במקום שמסייעין וא"ו אפי" שיהקרן מפסיק ביניהם חשיב מנהגי בכלאים ובשביל כך מסיים לשם בתוסי' ובירושלמי שאם היו מסייעין זה את זה בירידה ובעלייה הכל מורים שאסור וטעמיה מפרשי אמוראי בירושלמי ר"י ור"י סבר מפ"י שהו נשע עצלותו של זה והו נשעא עצלותו של זה ורב אמר שנושאין החבל של ביניהם מ"מ אשכחן הנהגה בכלאים שייכא אפי"כ שמפסיק קרין בניהם וקריין בהו שפיר יחידו וה"ל לענין צמר ופשמים יחידו הכא אפי"ג דאיכא מירי אחורי דמפסיק בניהם אמאי לא קרי יחידו דמיש' האי יחידו משהו שאין דומין יחידו דחרישה מיוחדו דרשעטנו דהתם גבי חרישה לא הקפיד הכתוב אלא על המחרשה שלא תהא נעשית (אלא ב' מיני בהמה דכתיב לא תחרוש

החלו עולים פרק ששי תמיד

דן מלא וגדוש.
שיהא הצוך מלא ומתוקן ר"ל הצוך שהוא בתוך הכף (והצוך בתוך הכף) כדי שלא תתפזר הקטרת. וכבר ביארנו במסכת כריתות (פ"א) שמקריצין הימנו בכל יום משקל מאה דינרין משקל ג' בצקרי ומשקל ג' בצרע: **ומטועלת**.
חתיכה קטנה של בגד ולפיכך אמר שהיו ממלאין

מלא וגדוש קטרת וכסוי היה לו וכמין מבוטלת היה עליו מלמעלן: ה' מ"י שזכה במחתה נטל מחתת הכסף ועלה לראש המזבח ופנה את הגחלים א' הילך וחתה^(א) (מן המאוכלות הפנימיות) ירד ועירן לתוך של זהב ^(ב) נתפור ממנו כקב גחלים והיה מכבדן ^(ג) לאמה ^(ד) ובשבת היה כופה עליהן פסכתו ופסכתו היתה כלי גדול מחזקת לתך ושתי שרשרות היו בה אחת שהוא מושך בה ויורד ואחת שהוא אוזוה בה מלמעלן בשביל שלא תתגלגל ושלשה דברים היתה משמשת כופין אותה על גבי גחלים ועל השרץ בשבת ומורידין בה את הדרשן מעל גבי המזבח: ו' הוגיעו בין האולם ולמזבח ג' נטל אחד את המגרפה וזורקה בין האולם ולמזבח אין אדם שומע קול חבירו בירושלים מקול המגרפה ושלשה דברים היתה משמשת כהן ששומע את קולה יודע שאחיו הכהנים נכנסים להשתחוות והוא רץ ובא ^(א) ובן לוי שהוא שומע את קולה יודע שאחיו הלויים נכנסים לדבר בשיר והוא רץ ובא ^(ב) וראש המעמד היה מעמיד את הטמאים בשער המזרח:

הדרן עלך אמר להם הממונה

החלו עולים במעלות האולם מי שזכו בדישון מזבח הפנימי והמנורה יהיו מקדימים לפניהם ימי שזכה בדישון מזבח הפנימי נכנס ונטל את הטני והשתחוה ויצא מי שזכה בדישון המנורה נכנס ומצא שתי נרות א' מערביים דולקין י' מרשן את המזרחי ומניח את המערבי דולק' ששמנו היה מדליק את המנורה של בין הערבים ימצאו שכבה מרשנו ומדליקו במזבח העולה ינטל את הכוז ממועלה שניה והשתחוה ויצא: ב' מ"י שזכה במחתה צבר את הגחלים על גבי המזבח ורדדן בשולי המחתה והשתחוה ויצא: ג' י"ו שזכה בקטרת היה נוטל את הכוז מתוך הכף ונותנו לאוהבו או לקרובו נתפור ממנו לתוכו נותנו לו בחפניו י' מלמדים אותו א' הוי זהיר ושמא תתחיל מפניך שלא תבוה התחיל מדרדן ויוצא לא היה המקטיר מקטיר עד שהממונה אומר לו הקטר ואם היה כ"ג הממונה אומר לו אישי כהן גדול הקטר פ' פרשו העם והקטיר ויצא:

הדרן עלך החלו עולים

בשלישית' שכן שיש צו דישון המנורה ונותן אותו על מעלה שניה של אֵבן שהיא לפני המנורה ונוטלו משם ומיאלו: [ג] כבר ידענא שמנזה הקטרת הוא מנזה הזהב שצהיכל שהוא צאמנע צין השלגן וצין המנורה כמו שזייירו במנחות [ו]. וכמו שנזייר במדות: [ג] ופירוש מרדדן.
שליע יפרשו אותו מננזה: כבר הקדמנו בפרק שפליג דה"ה [ומטועלת] שהצוך מלא מן הקטרת ים כפק דבר מועט והוא נותן אותו דבר מועט מן הקטרת בחפניו של מעטיר. וכן הקדמנו^(א) שהמקטיר הקטרת לא הקטיר אותה קודם לכן אמרו לא שנה אדם זה ולפיכך אמר כאן מלמדים אותו הזהר שלא תתחיל מלפניך כדי שלא יתח הקטרת לידו וישרפנה: **מרדד**. פורש הקטרת על האש: ומה שאמר פרשו העם והקטיר. הוא

לג

שיאלו כל הכהנים מצין האולם ולמנזה כמו שיתבאר בתחלת כלים והוא מה שאמרו ופורשין מצין האולם ולמנזה בשעת הקטרה ואין חייצין בזה אלא בקטרת שנכל יום אבל בקטרת של יוה"כ ר"ל שמקטירין אותו בקדש הקדשים אין חייצין בני אדם ללאת מצין האולם ולמנזה אלא מן ההיכל בלבד. וראוי שמדע שזשעה שיצא צדס טחנות הנעשית בפנים לזרוק מדמה בפנים זה יהיה צדס כהן משיח ופר העלם דבר ושעירי עבודה זרה שהם גם כן פורשים מצין האולם ולמנזה כמו בשעת הקטרה ולמדנו כל זה ממה שנא' (ויקרא טו) וכל אדם לא יהיה צאהל מועד אמרו^(א) אחיא כפרה כפרה מיו"כ איזו כפרה שמהיה בקדשים פורשין מצין האולם ולמנזה אלא בשעת הקטרה ביום כפור בלבד שהם ים מהיכל פרשי מצין האולם ולמנזה לא פרשי לפי שהוא נסתר מהם מצית קדשין הקדשים ואי"א לנא שם ולפיכך אין מזהירין בני אדם שלא יבא שום אדם שם. וכבר צארנו בגמ' יומא סדר הקטרת^(ב) התמיד של כל יום והסמון לו ואמרו שהיא קבלה משומרה ואע"פ שהיא קבלה הביאו לראיה עניינם כדי לסייע אותו סדר וזו היא מורף דצריהם בזה^(א) מערכה גדולה קודמת למערכה שניה של קטרת ומערכה שניה של קטרת קודמת לסדור שני גורי עזים וסדור שני גורי עזים קודמת לדישון מנזה הפנימי דישון מנזה הפנימי קודם להטבת ה' נרות והטבת ה' נרות קודמת לדס התמיד ודס התמיד קודם להטבת שמי נרות והטבת שמי נרות קודמת לקטרת והקטרת קודם לצארים ואצרים למנחה ומנחה

לחציתים וחציתים לנכסים ונכסים למוספים ומוספים לצזירים וצזירים לתמיד של צין הערבים שנאמר^(א) והקטיר עליה חלצי השלמים עליה השלם כל הקרבנות כולם וסדר הזה כולו הוא על דעת אצא שאול והוא שאמר שצריצין דס התמיד על המנזה יפסיק צין הטבת החמש נרות וצין הטבת שמי נרות כמו שזכר כאן אבל חכמים אומרים שזהקטרת הקטרת היה מפסיק והיה זורק דס התמיד ומניב ה' נרות ומקטיר קטרת ואח"כ מניב שמי נרות והלכה כחכמים. וכבר נתבאר בשלישי ממסכת זו שאחר שמיטת התמיד מדשני מנזה הפנימי ועס דישון מנזה הפנימי מדשני המנורה. וכן נתבאר בפרק הרביעי [ג]: שאחר זריקת הדס מנתחין נחתין ומציצין אותם לכבש ומה שאמר זה צהש"ס העולה אצרים רכא לומר העלאת אצרים מן הכבש למנזה. ומבואר הוא כי מה שאמר^(א) מנחת ר"ל מנחת נכסים והיא נקראת במסכת זו מנחת סולת ומה שאמר^(א) נכסים רכא לומר נכסי יין. אחר כך הכנים בסדר התמיד סדר עבודה שנת ולפיכך זכר מוספין ושתי צזירי לצונה של לחס הפנים. וכבר צארנו בחמישי מפסחים (דף נט).

שאינו מותר להקריב קרבן אחר התמיד של צין הערבים אלא פסק שנאמר זו שאינו נשחט אלא צין הערבים. ואלו שני גורי עזים אי אפשר שלא יציאו אותם עם התמיד מוסף על עצי המערכה שנאמר (ויקרא ו) וצבר עליה הכהן עזים ומיעוט הרבה שנים אבל בתמיד של צין הערבים בלבד יצאו שני גורי העזים האלו צידי שני הכנים ולא יעלה אותם כהן אחד שנאמר (שס א) וערכו עזים ואמרו ו"ל כ"מ שאמרו וערכו על תמיד של צין הערבים א' הוא כמו שזכרנו כבר בשני מיומא (דף כו:). וכן אמרו [יומא טו.] אין מפייסין לתמיד של צין הערבים אלא כהן שזכה

דהסם לענין ספק טומאה קאמר אלא לענין שנת ציון דמוקפת מחוץ ודלתות נעולות בלילה ואין שערים זה נגדו זה הויא רה"י מן הטורה: דהניקין צין אולם ולמנזה. אותם שזכו במחתה ובקטרת: את הגרסיה. מתרגמנין עיי' מפרושים וכל זה היה עשוי כיוון מנהגים: בגמנין להשתחוות אחר הקטרת: ד"בר בשיר. כשעת הניסוך: מפסיד את הטמאים בשער המזרח. כל הטמאים שנחלוטו בית אב שעובר היום צין גירינן לנחל ונחש בית אב מעמדן בשער המזרח שכל נמשון ויזאלן דרך שם ובפרק כילד לזון (דף פג.) מפרש טעמא חד אמר מפני חזק אלא מלתא אותם יבתי בית אב פלטי ופלטי וכל לוי לנטל ממלאכה ולנא לנרת ומ"א כדי לביטע על שלט מסרו מטומאה: הדרן עלך פ"ק אמר להם הממונה ויבא'

החלו עולים במעלות האולם. מה שזכו בקטורת ומנחתה: בפעולות האולם. כמתן מצודות [פ"ב מ"ג] דרי"ג מעלות צין בין המנזה והאולם: היו מקרימין לפנים. לטול הכלים שהיו עם ובשכל שדון מנחת הפנימי

עין משפט ונר מצוה

- א ו מ"י פ"ג מהלכות תמידין ומוספין הלכה ה:
- ז ב מ"י שס הל' ו':
- ח ד מ"י שס פ"ו הל' ה:
- א ד מ"י פ"ג מהלכות תמידין ומוספין הל' ז':
- ב ה מ"י שס הל' ו':
- ג ו מ"י שס הל' טו:
- ד ז מ"י שס הל' יט:
- ה ח מ"י שס הל' יז:
- ו ט ז מ"י שס הל' ז':
- ז י מ"י שס הל' ט:
- ח י ל מ"י שס הל' ט:
- ט י מ"י שס הל' ט: ופ"ד מהל' עבודה יוה"כ הל' ב':

שיטה מקובצת

אן הנחלים אינן ואינן מינת היקף [מח: בן] מבכדין עיי' מוס' דחומס (דף לא ע"ב ד"ה המוריד: ג) וכל ומשמחיהו וכן: [ד] וזהו שם המסיל מלפנין שלא מינת שמה נמחק:

פ' הרא"ש

ב"א וגדוש קטרת. ומונה מתוך קף הידול אלא ישקר ממנו דרך הליכתו כולן לתוך קף הגדול. וא"כ והרי קף חולן צין לזן וזהו חולת' בלאמרינן מנחות מוקד במזרח חולן ר"ל כיון דלוקד עבודה היא לא כוח חולת' אי"י הוי ליתקד בבכר. אמר ושמח לקיים בפקד א' לולב וערכו וכן ר"י ור"ל נכחים [כז.] ועיי' מוס' ד"ה הוואיל' דלא הוי חולת' אלא כשחלוו בדפנות הכל' ולא כשחלוו בשוליו: בסין מוטועלת היה. טעין טעמא שהיא לבסוי מלמעלה והיא מטועלת על ידה וזית דרגסי מוטועלת כיוון כר של עור נתון עליה לביטוי מלמעלה [דריין] שלא היו רות הקטרת והיא רחמי נורף ומוק וזו מספין וסבירי בפקד כמה נמה ויאלה [דף נד.] לא ילא הנמל במטועלת אבל יואל במטועלת הקשורה לו בשליטה של אלה חתיכת בגד שקושרין לו לפיט: פ' שזכה במחתה. למות גחלים מעל המנזה החליטין והלויים לתמן על מזבח הפנימי להקטיר עליו את הקטרת ואלו היה נה כחם אלא הווינו כקטרת אומר לזה אלאנל וזה כמי במחתה ועלה לראש המנזה ומהה ויד: ג"כ מחמה של כסף. ויומא [גף נד.] מן דמחזקת ד' קינן. ויפנה את הנחלים היקף ואינן ומהה את הפנימיות. דגני' ממות הדשן מן כחי דלמנוהן אומן הקריבים ליתות דשן ואחלוט' ואין כסם ממשות של גחלים אבל הכא כשי נחלים למשוח ויפערות דלמני נחלי כשי ונאנז נחשות דמרתות דשן כמבוהו און ר"כ ור"י דגביר' ופנה את הנחלים כיון ואינן ומהה על שגחלים העלויים כצוית ואין לחשות עבר אל עבר כמו מתחמסין. אבל כל גרס מן המאכלים שהם דוחק יום נקט אגב שניה דלמרתות הדשן: ועירן לתמן של וכו. אבל לא היה חומה בשל וכו' הדמורה חס על ממונם של ישראל שהיו נסתפת מוחס: אלא ב'בך גחלים. ש' חומה בשל ד' קינן ומתוך לתון של ג' פסל את כולן משום שהכל מנשפין אלאנל מחמה כלי שרת היא וקדשו הנחלים ואינן מפקיד ההקדש וי"ל דהיה צרי' צריי' בגחלים של יום המאכלים שאלות מחמה שחומה היא מניסם אבל גחלים של כל יום מחמה שחומה זה לא היה עלי שרת וזכי אחא בירושלמי פתחו בגחלים של יום הכסופים: א'בבית. קרימיו מתרגמנין פסקמרותיו ומכסה אונת' שלא יכיו בכן רגלי ההסיה לתן. חלו כור: אחת שהוא מושך בה. י' היה ממלא אותו אפר ואורזים מעל המנזה ואחוז בשלגתל ומשוך: ואחר. אחוז בשלגתל מלמעלה כד מלמלגל י' היה למטה כמין ויהי. על שרץ בשעת. שנאלא בעורה ומושפין שמה יגע וזו אדם כופין עליו פסקבר ואין מוילצין אותו בשעת משום אסור מוקלע ויש שנות שאמרי במקדש כלאמרינן יבני לתם פספס [מנחות ו.]. דעיתיל קיים והתמן אין דיוחן שנת ובדלימא בפסחים (דף קד סד. ו"ל גבי מקולתו איט גבי קטיט איט וי"מ מושם דעורה רשות הרבים וי"ל טעין כנא דלאמרינן בפ"ק דפסחים (דף עי ט') ואת אומרם רשות הרבים היא ולא היא

דהסם לענין ספק טומאה קאמר אלא לענין שנת ציון דמוקפת מחוץ ודלתות נעולות בלילה ואין שערים זה נגדו זה הויא רה"י מן הטורה: דהניקין צין אולם ולמנזה. אותם שזכו במחתה ובקטרת: את הגרסיה. מתרגמנין עיי' מפרושים וכל זה היה עשוי כיוון מנהגים: בגמנין להשתחוות אחר הקטרת: ד"בר בשיר. כשעת הניסוך: מפסיד את הטמאים בשער המזרח. כל הטמאים שנחלוטו בית אב שעובר היום צין גירינן לנחל ונחש בית אב מעמדן בשער המזרח שכל נמשון ויזאלן דרך שם ובפרק כילד לזון (דף פג.) מפרש טעמא חד אמר מפני חזק אלא מלתא אותם יבתי בית אב פלטי ופלטי וכל לוי לנטל ממלאכה ולנא לנרת ומ"א כדי לביטע על שלט מסרו מטומאה: הדרן עלך פ"ק אמר להם הממונה ויבא'

החלו עולים במעלות האולם. מה שזכו בקטורת ומנחתה: בפעולות האולם. כמתן מצודות [פ"ב מ"ג] דרי"ג מעלות צין בין המנזה והאולם: היו מקרימין לפנים. לטול הכלים שהיו עם ובשכל שדון מנחת הפנימי

דהסם לענין ספק טומאה קאמר אלא לענין שנת ציון דמוקפת מחוץ ודלתות נעולות בלילה ואין שערים זה נגדו זה הויא רה"י מן הטורה: דהניקין צין אולם ולמנזה. אותם שזכו במחתה ובקטרת: את הגרסיה. מתרגמנין עיי' מפרושים וכל זה היה עשוי כיוון מנהגים: בגמנין להשתחוות אחר הקטרת: ד"בר בשיר. כשעת הניסוך: מפסיד את הטמאים בשער המזרח. כל הטמאים שנחלוטו בית אב שעובר היום צין גירינן לנחל ונחש בית אב מעמדן בשער המזרח שכל נמשון ויזאלן דרך שם ובפרק כילד לזון (דף פג.) מפרש טעמא חד אמר מפני חזק אלא מלתא אותם יבתי בית אב פלטי ופלטי וכל לוי לנטל ממלאכה ולנא לנרת ומ"א כדי לביטע על שלט מסרו מטומאה: הדרן עלך פ"ק אמר להם הממונה ויבא'

החלו עולים במעלות האולם. מה שזכו בקטורת ומנחתה: בפעולות האולם. כמתן מצודות [פ"ב מ"ג] דרי"ג מעלות צין בין המנזה והאולם: היו מקרימין לפנים. לטול הכלים שהיו עם ובשכל שדון מנחת הפנימי